

L'Almirall, el Governador, el Virrei

Autor: Xavier Martínez i Gil

Data de publicació: 30-10-2014

El sociòleg i economista Xavier Martínez demana als historiadors "per què ens expliquen que En Colom era genovès i que tots els seus mariners eren castellans i que l'expedició va sortir de Palos" i creu que per construir un país lliure, ens cal reconstruir la història.

Una de les meves lectures d'aquest estiu ha estat els escrits sobre la figura d'En Cristòfol Colom fetes per l'historiador Jordi Bilbeny. Les explicacions sobre les vinculacions de l'Almirall amb la Corona Catalanoaragonesa són fascinants. Crida molt l'atenció que altres historiadors acceptin de forma acrítica el que no són més que llegendes al voltant del Colombo genovès i, en canvi, no prestin cap atenció a les evidències que lliguen els Colom amb la cort del Rei Ferran. No entraré en aquest article a parlar dels molts episodis sobre la catalanitat d'En Colom i del seu primer viatge a Amèrica, ja que ni sóc historiador, ni disposaria d'espai suficient en aquest escrit per narrar tots els punts que tan hàbilment expressen autors com en Bilbeny. Només trobo a faltar en aquests estudis històrics la resposta a una pregunta tant intrigant com primària: per què? Quin és el motiu pel qual ens volen fer creure que les coses van anar de forma diferent? Per què ens expliquen que En Colom era genovès i que tots els seus mariners eren castellans i que l'expedició va sortir de Palos? Si bé tots els arguments de què ens parlen els historiadors que defensen la catalanitat d'En Colom em semblen molt eloqüents i fonamentats en evidències, trobo a faltar el, diguem-ne, "mòbil" del crim.

Espero que algú s'entretengui a analitzar les motivacions polítiques i econòmiques d'aquesta transgressió. Des d'aquestes línies només apuntaré les maniobres de la corona castellana per deixar sense efectes les *Capitulacions* de Santa Fe en què es va concedir a En Cristòfol Colom i a tots els seus descendents el ple domini de totes les terres conquerides (en qualitat d'Almirall, Governador General i Virrei), així com el deu per cert de tots els beneficis a tall de delme. En l'entorn de les tensions entre la corona de Castella i la d'Aragó, el fet de reconèixer que tant En Colom, com els seus tripulants, com el port de sortida depenien de la Corona catalanoaragonesa podien atorgar-li uns drets sobre el nou món que Castella no estava disposada a concedir. Per aquest motiu, resultava imprescindible desarticular qualsevol possible reclamació dels descendents de Ferran el Catòlic sobre les noves terres conquerides. Al cap i a la fi,

els ciutadans de la corona d'Aragó no eren més que uns estrangers al regne de Castella. Tenint en compte que el monopoli de la impremta i de la censura estaven en mans castellanes, veiem com es tanca el cercle de la manipulació històrica a favor de la Meseta. La història sempre l'han explicada els vencedors. Si penseu que tenim feina pel davant per construir un nou país, això no serà res amb la tasca que ens falta per reconstruir la nostra memòria històrica com a poble.

Xavier Martínez i Gil

Article original publicat al diari Ara el 17 de setembre del 2014